Ч. 126. Чернівці, неділя дня 27. жовтня 1895. Рочник XI.

БУКОВИНА

ПЕРЕДПЛАТА
на „Буковину“ разом з ілюстр. додатком „Недїля“ виносить:
на цілий рік 10 зр. — кр.
на чверть року 2 „ 50 „
місячно . . . — „ 85 „
для заграниці 15 рублїв або 24 франків.
Поодинокі числа по 6 кр. в бюрі ґазет Л. Горовіца в Чернівцях, ул. головна ч. 17.

ВИХОДИТЬ:
у вівторок, четвер, суботу і недїлю.

Редакция і Адміністрация „Буковини“ находить ся в Чернівцях (ул. Петровича ч. 2), куда всї дописи адресувати належить. — Бюро редакциї отворене щодня від 8. рано до 8. вечером

Промова п. Ол. Барвіньского

приросправі над проґрамою правительства на засїданю ради державної дня 24. жовтня 1895.

Висока палато!

Політичне положенє, яке витворило ся внаслїдок проґрами нового правительства, виголошеної на остатнім засїданю високої палати, накладає на заступників всїх народів нашої половини держави, а особливо на заступників всїх сторонництв сеї вис. палати обовязок, зазначити своє становище супротив правительства і єго проґрами.

Тому і руский клюб чує ся обовязаним, в тїй політично важній хвилї висказати свою думку о предложеній правительством проґрамі і я з порученя руского клюбу попросив о голос, щоби зазначити єго політичне становище супротив правительства.

Заступники руского народу все мали то глубоке пересьвідченє, що Австрию, в нутрі упорядковану а на вні сильну, можна сотворити і удержати лише мирним пожитєм народів, що становлять одну цїлість. Отже коли тепер нове правительство поклало собі задачу, змагати до такого мирного пожитя всїми способами, якими розпоряджає, піддержувати єго і осягнути єго, то ми яко заступники руского народу не хочемо й сумнїватись о тім і мусимо зовсїм рішучо заявити, що ту величну цїль можна осягнути лише на підставі повної рівноправности всїх народностий і горожан нашої половини держави, можна дійти до неї лише на підставі совістного переведеня та поправного користаня з основних законів державних. Ми, заступники руского народу, котрий лиш в дуже малій мірі користає з прав, признаних конституциєю всїм народам Австриї, мусимо се зазначити з цїлим притиском.

З того виходить зовсїм природно, що ми будемо мусїли підносити богато актуальних і оправданих жадань, котрі доконьче треба сповнити для культурного і економічного розвою і піднесеня руского народу, та напирати на правительство, щоби їх зреалїзувало. Бо коли то відповідає передовсїм державним інтересам, щоби специяльно опікувати ся економічно слабшими і опізнившими ся в розвою краями, то се що найменче в тїй самій мірі можна сказати і про народи, культурно слабші і занедбані. То що занедбано десятками лїт, треба наздогонити і поправити.

Тому витаємо щиро заяву правительства, що оно не хоче обминати національних питань і не причиняти ся до їх розвязаня, лише чує ся обовязаним, само о те старати ся, щоби усувати з дороги камені завади. Коли нове правительство буде мати таку відвагу і силу, що придавить і усмирить національний шовінїзм і плиткий еґоїзм в національних питанях та не дасть більшостям насильно гнобити національні меньшости, — коли оно буде обминати політику картелїв, тодї сотворить оно справдї сильну Австрию, мирне прибіжище для всїх народів Австриї.

З особлившим вдоволенєм почули ми, що правительство все буде мати на увазї економічні справи і специяльно опікувати ся економічно слабшими та занедбаними краями. Наше королївство зазнавало довший час упослїдженя і занедбаня, коли тимчасом иньші краї через сильну поміч правительства тїшать ся великим економічним розцьвітом. Економічне положенє нашої вітчини дуже смутне, чого найлучшим доказом велика еміґрация до Америки. Отже в інтересї держави лежить, зарадити відповідними реформами тому прикрому положеню нашої вітчини і иньших економічно занедбаних країв, а відновленєм трактату з Угорщиною на справедливій підставі, справедливою і увзглядняючою інтереси біднійших верств народу реформою податковою увільнити економічно слабші краї від надмірного утиску податкового. Правительство заповіло на недалеку будуччину предложенє проєкту виборчої реформи. Ми застерігаємо собі право, сю справу докладнїйше обговорити при нарадї над проєктом; тут позволю собі вказати на те, що руский нарід може бути задоволеним лише такою виборчою реформою, котра зможе забезпечити єму відповідне єго чисельности і культурним та економічним інтере¨ам, парляментарне заступництво і свободу виборів, і котра зможе усунути дотеперішне упослїдженє і скривдженє єго в парляментарних тїлах.

Вкінци позваляю собі звернути увагу високого правительства на одну важну річ. Правительство не вагало ся признати велику вагу ческого питаня, а з сего можна заключати, що оно розвязанє сего питаня уважає одною з своїх задач — і справедливо; бо лише через щасливе і задоволяюче розвязанє сего питаня можна на північнім заходї нашої монархії привернути нормальні відносини. Коли отже правительство пересьвідчене о великій вазї того проблєму, то не сьміє оно також вагу руского питаня маловажити.

Не лише справедливість, котру нове правительство проклямувало своїм гаслом, жадає

---

4)

ПЕРШІ ЗОРІ.

ПОВІСТЬ.

Написав Теодот Галїп.

(Дальше).

— Тай Тухольского згадаєм тихим, незлим словом! — шпигнув Самсонюк.

— І післї всего сьвіт ясний, невечірній тихенько засьяє... — закінчив Циль, наливаючи склянки.

— Першу склянку пю за вас, а ви пийте за те, що вам наймилїйше! — приказував Циль.

— Славно! — буркнув Опалка.

— Най живе нам мила мати наша Русь! — сказав Грінка з запалом.

Лишень Самсонюк змовчав. Склянки випорожнили ся до дна і знов наповнили ся. Другу чарку випив кождий за свою милу. Лишень Грінка не допив

— Пий, малий! — моргнув Циль. — Чи може тебе любка покинула?

— Єму пиво ще за гірке — зауважив Опалка.

— Нї — сказав Грінка і запняв ся.

— То ти може їсти хочеш? — спитав Циль.

— Хочу! — трохи не заплакав Грінка. Він і соромив ся і злостив ся на себе.

Циль знов вибіг.

— Отто! Грінка зветь ся а їсти просить! — кепкував Опалка, хотяй і сам був не від того підситити спрагу в очу грядучих фляшин.

— Але-ж бо й я по-нїмецки приймаю гостий! — картав себе Циль вносячи повний таріль з наїдками. — Даю голодному пити! Рад би чоловік веселити ся, а тут кишки сварять ся, достоту так як би ти вже був жонатий!

— Але ми хиба межи пиво а їду покладем горілки! — радив ся Самсонюк.

— А вже-ж, по народному звичаєви! Я тут маю хоч не вишнївки то бодай перцївки. — Циль налив чарку:

— Грінко, рости великий! — сказав він і хильнув. — Овва! Бррр... га!... пирскав ся він наливаючи Грінцї. — Уважай, малий, бо від сеї „питки“ всї сорок сьвятих привижають ся.

Грінка недовірчиво взяв чарку в руку.

— Е, я сьвятих ще не хочу видїти! — відбивав ся він, але випив.

Товариші розохотили ся на добре. Знов зашумувало червоне пиво, закурили ся папіроси і небавом в комнатї посеред тютюнового диму немов у мрацї, сидїло четверо людий наповняючи комнату гамором, криком і реготом.

— Хлопцї! — гукнув Опалка. — От сидимо та балакаємо, а сьпівати ще не сьпівали. Ану, Кириле, подуй-но в „а“!

— Bravissimo!... Братя, сьпіваночку на хвалу моєї миленької! — залебедїв Циль і лишень тяженько зітхнув.

— То се, бачу, з тобою нове лихо стало ся, А то котра? — питав Кирило зневажливо.

— Пізнїйше, братчику, скажу... — відповів Циль з завмираючим серцем, обіймив Кирила тай палко поцїлував єго.

— Ану, не цїлуйте ся немиті! — перебив Опалка. — Гай до сьпіву!

— Тенора другого нема — пояснив Самсонюк тай собі обіймив Циля.

— А сей соловій на-що тут є? — показав Опалка на Грінку. — Ще може й тебе навчить!... Що піяк то сьпівак і навідворот, тям се в своїй плескатій мозківници!

Голоси прудко поуладжували ся. Спершу загремів густий бас Самсонюка, опісля затягли Опалка з Грінкою дзвінкими, мягкими тенорами, напослїд прилучив ся до них гучний баритон Білецкого — і розлила ся немов пісня пісень, чарівна то страстно гремуча то покірно стихаюча любовна нута. А місцями аж шиби тихенько бренїли, аж стіни нїби роздавали ся!

Се був відгомін сьпівучої души народу, котрому доля нїчого не облишила, лишень тугу за красшими днями...

Пісня скінчила ся. Сьпіваки розступили ся. Стало тихо.

Аж тут на дворі як не покотить ся немов дрібним горошком остре „трас-трас-трас“!.. нїби далека перепалка з рушниць: аж в ухах залящіло!

Що се було?

Білецкий прискочив до вікна, за ним потягли ся товариші, подивили ся на улицю, а там стоїть хмара-не-хмара а здорова товпа народу, аж чорно! Лишень студентскі голови з'явили ся у вікнї, оплески залунали з подвоєним ляском!

того, щоби рішено руске питанє для загального задоволеня і щоби тим усунено всї доси рускому народови заподіяні кривди; а становить се передовсїм державний інтерес, щоби для руского народу, котрого назвав покійний престолонаслїдник Рудольф „старим культурним народом“, сотворити услівя для свобідного і успішного культурного і економічного розвою і переведено рівноправність. Се суть підстави мирного пожитя і спільного дїланя, на котре нове правительство справедливо кладе велику вагу. Коли отже правительство поставило собі за цїль сильну, патріотичну і солїдарно поступаючу Австрию, то для него є вимогою державного резону, усунути з дороги перепони на сходї держави, започати і з цїлою силою перевести задоволяюче розвязанє руского проблєму, котрий сягає далеко поза границї монархії і сильно впливає на судьбу сходу Европи.

Ми хочемо від нового правительства очікувати дїл, котрі зможуть вияснити становище нового правительства до руского народу, і після сего зможемо ми яко заступники того народу означити наше полїтичне становище.

Турецка абстиненция.

(Конець).

Чи маємо ще відповідати на арґументи п. К. Чайковского? Їх годї діткнути ся: они тут в руках розлазять ся. П. Чайковский не вірив би їм і сам, коли-б не був засліплений злобою.

Отже наші нововибрані посли — они-ж „барвінщуки?“! — не будуть і не можуть заступати інтересів народа? Ті посли сповідались мабуть у д-ра К. Чайковского... Що-ж п. К. Чайковский знає близшого про їх дотичні з'обовязаня? бо-ж инакше не написав би сеї клевети, він же адвокат... Прецї-ж і пп. Романчук і Телїшевский посли правительственнї, послїдного „поперло“ правительство навіть досить значною сумою, а оба они тепер — „независимі“, ба — опозиціонїсти!... честні... Клевета — будь що будь — річ негонорова, п. Чайковский!

Правительство спочиває в руках польскої шляхти, пише дальше п. Чайковский... Так, так... „Польска шляхта“ дала, ба — накинула нам по-трохи (бо тверді навіть явно аґітували против сего) дві нові рускі ґімназії, а недавно дала мабуть і Словінцям їх ґімназию целійску, неправда? „Польска шляхта“ дала нам заступника в Видїлї краєвім, дала нам ласкаво оттепер 14 мандатів.. (один кандидат „головного“ комітету, „барвінщук“ Заячківский, перейшов мабуть тому з тяжкою бідою против поляка)... І т. д. Пане Чайковский! були Ґолуховский і Потоцкий, тепер є Бадені, але все то поки-що австрийскі міністри. Хто конечно хоче, може сего не тямити; ми се на жаль тямимо і держимось сего. — Що й польска шляхта має вплив в державі? — Дарма, п. Чайковский.

„Усунути ся“ — радить п. Чайковский. Правда, він хоч усуває ся, то таки дещо думає і робить. Але може-б лїпше було не принимати нї мандатів, нї урядів, нї на пр. адвокатури (бо й она не така вже зовсїм независима від властий) — а так собі положити ся й чекати смерти? Ще з розбійниками в лїсї не годилось би держати ся сеї „засади“, а ми-ж прецї не в лїсї, а в конституційній, культурній державі, державі — що з нами числити ся мусить і хоче. Чи може д-ру Чайковскому лїпше подобалось положенє Русинів угорских, що не мають нї „барвінщуків“, нї нікого в соймі? або положенє Русинів российских? Ми не перешкаджаємо нікому усувати ся й добивати ся свого права по свому. Ми-ж зовсїм не противні і річевій критицї нових послів. — Може бути, що при слїдуючих виборах переведе турчаньский повіт власними силами вибір свого кандидата, независимого й демократичного! Поки-що стояли в сїм „демократичнім“ повітї против „правительственного“ (і симпатичного!! — признає се сам п. Чайковский) о. Чапельского — хто? — Антоневич і Осуховский! Добрі демократи, правда? Поки-що, хоч не годимось з надужитями, не можемо ми якось зрозуміти і повної пасивности правительства при виборах. А єсли правительство не схоче нї Антоневича, нї Осуховского, а схоче почути в соймі голос честного, розумного і поважного Русина? І чи має правительство лишити вже зовсїм вольну волю польским та москвофільским аґентам? Або маємо ми, сьвідомі народовцї, такі місця, що на них можемо користно працювати, добровільно уступати коли не крутїям, то — фіґурантам, щоб на них як пнї мовчали? Може... Кожда теория, посунена „з зелїзною консеквенциєю“ задалеко — веде до нїсенїтницї.

І чи справдї о. Чапельского й иньших подібних „барвінщуків“ попирало лише правительство, — чи справдї оно їх „ставило“ кандидатами? Тай що з того, що „ставило“? — а от перейшов Поляк. О. Чапельского поставили Русини, правительство на него годилось, а опрокинув єго кандидатуру партийний фанатизм. А може п. Чайковский має хоч тїнь доказу, що о. Чапельский був би запродав ся — правительству, чи кому? Жидачівскі Найди дістають бодай гроші — фанатиками руководить одна завзятість... Чи винен о. Чапельский, що дезорґанїзация й злоба унеможливили порозуміня народовців перед виборами, та що мусимо числитись з правительством? Чи може лїпше числитись з москвофільскими аґентами й тими, що йдуть слїпо за ними? П. Чайковский думає, що лїпше числити ся з „старою партиєю“ й консеквентно промовляє за абстиненциєю; — ми-ж думаємо, що лїпше числитись з правительством і ставити до него жаданя! Тероризму не перечимо й не хвалимо! але коли-б не бездарність та злоба — єдині поки-що основи „консолїдациї“ наших „партий“, то й тероризмови не було-б місця!

„Консолїдация“ — пише п. Чайковский: з ким? — з Королями й Давидяками! Красна та турецка консолїдация, й гонорова — н. пр. для фабрикациї фалшованих підписів на

Се приплескував чернівский гулящий нарід, що, як звичайно, над-вечір проходжував ся на сьвіжім повітрю та зачувши здалека хороший сьпів, посходив ся на скромній Циганській улицї.

До гурту слухачів пристала власне нова, дуже делїкатна пара, пан і панї в подорожнім убраню, з ташками, якісь очивидно подорожні люди. Пан обернув ся до найблизшого слухача тай по нїмецки спитав:

— Що се за люди сьпівали?

— Се відай цигани-скрипники, що на сїй улицї мешкають. А може се дяки.

— По якому вони сьпівали? — спитав пан, що дуже виглядав на якогось професора.

— По руски сьпівали — відмовів розмовник.

Аж тут відки не взяв ся ще якийсь присадковатий, дорідливий, окатий панок. Прогорнувши вус загарчав межи попередних розмовників густим басом:

— Що по руски? Де по руски? Руснаків нема! Є Поляки в Варшаві, Москалї в Росиї тай Волохи. Де-ж є Руснаки? Се вибийте собі з голови! — Сказавши се махнув рукою тай зник.

— От пяний Пилип з конопель! Сам Руснак з роду, а пристає раз до Поляків раз до Волохів, і товче ся неспокійний як Марко по пеклу. Тьфу на тебе! — говорив перший розмовник, справдї сплюнув тай і собі забрав ся.

Подорожний пан з панею зараз віддалили ся, роздумуючи над тим, що бачили і чули.

Тимчасом веселе товариство не шкодуючи сьпіву, затягнуло ще одну пісню тай ще одну і довго ще бавило стоячу на улицї громаду то гучними ковачками то лагідними думками.

— Та годї вже! — обізвав ся нарештї Опалка захриплим голосом. „Я вже й горло надзередив і витверезив ся сьпіваючи. А фляшки стоять! Гайда, хлопцї, росперізуйте ся, як так не йде! — крикнув він, закасав підрясник, сїв верхом на столець тай вхопивши фляшку, видудлив її аж до дна. Аж сльози єму в очах стали. — Га, най лихо сьміє ся; — видобув він з трудом тай лишень облизав ся.

— Що зух то зух! — кликнув Самсонюк. — Богословіє всїх нас завстидало!

— О ще нї! — заперечив Грінка і собі вхопив фляшку. Алє спробунок не вдав ся. Грінка борзо відорвав фляшку від губ.

— Не втнеш, Паньку! — глузував Опалка добродушно. — Тому памятай приповідку: „коли ве пиріг то не пирожи ся“ тай ще ту, що „що попови вільно, то дякови засї“.

Грінка розсердив ся.

— Який я в тебе дяк? Дїдько най з тобою дякує, а не я! А коли в тебе сего року вродило приповідками, то й сю десь примісти: „коли теля знай своє стійло“ — кричав Грінка люто.

— А цить бо ти, голоцюцьку! — обізвав ся Опалка. — Чи я тебе вкусив чи що?

Вмішав ся Білецкий. Але єго стримав Самсонюк, — Лиши їх! Се диспута факультетів. Не треба перебивати.

— А котрий факультет, на твою думку, побідив? — спитав Білецкий.

— Що-ж, оба многонадійні, тай ще й борють ся питоменними арґументами...

— А видиш, вони з нас сьміють ся! — сказав Опалка до Грінки. — Duobus liti...liti.. і так далї! — Він хотїв виручити ся непитоменним арґументом, але латиньскою приповідкою, забув однак конець її.

— Тримай ся вже руских приповідок — кепкував Грінка. — Се тобі може й при проповіди колись стане в пригодї.

Але Опалка не хотїв собі псувати доброї волї. — А тьфу тобі, цур та пек! — засьпівав він дзвінким, сильним тенором і зненападу луснув Грінку по плечах, що той аж присїв. Товариші підхопили пісню і гулянка роспочала ся на ново. Опалка перебрав повинности чопового і вигадав спосіб, аби веселість знов не перервала ся. Він піддав зібраній громадї до ухвали таке внесенє, що кожда склянка мала би випити ся до дна. Хто би сему спротивив ся, мав би за кару кождого товариша поцїлувати в чобіт. Рада з великим галасом приняла Опалчине внесенє і, що правда, взорово покоряла ся своїй ухвалї.

Тому то було зрозуміло, що товариство за короткий час опинило ся в такім веселім настрою, як колись „во днї они“ козаки по виграній битві. І хотяй дїяльність товаришів тепер уже не так стисло вязала ся між собою, як безпосередно перед тим, то за те особисті вподоби, вроджені таланти з тим більшою виразностию виступали на зверх. Білецкий вискочив на столець і тримав палку промову полїтичного змісту, Грінка, з великою небезпечностию для свого носа, гуляв по комнатї коломийки, а Опалка сидячи під вікном, поклав ноги на ліжко, спустив руку з порожною склянкою майже аж на підлогу і тихо, трохи гугнаво висьпівував „Аллилуя, слава тобі, Господи!“ Самсонюк же сидів коло стола і одним ухом слухав промови Білецкого, а другим побожного сьпіву, одним оком позирав на танцюючого Грінку, а другим на лежачу перед собою пачку тютюну, з котрої робив папіроси про запас, на кілька тижнів наперед.

(Дальше буде).

„протестах“ против о. Чапельского? Чи п Чайковский спить, чи дороги питає? З ким він властиво, і на якій основі чи консолїдував ся, чи що-йно хоче? Де той демократичний кандидат, що єго турчаньский повіт хотїв сего року перевести? То вже в Бережанщинї дістав Савчук хоч 8 голосів — і повіт таки заявив якось свою несависиму волю! Нужденнїйшої фрази, як отта турецка консолїдация, що нею похвалив ся др. Чайковский, і подумати собі годї.

Письмо п. К. Чайковского, написане все таки щиро й ясно, принесе безперечно користь, а серед теперішної блуканини многих щирих народовцїв стане оно для них може й вихідною точкою: оно зневолить їх порішити собі остаточно деякі важні, елементарні питаня. А найлекше порішить собі ті питаня той, у кого воля щира, а заміри чисті.

З ради державної.

(Допись „Буковини“).

Віденъ, 24. жовтня 1895.

Нинї почалась росправа над проґрамою нового правительства. Як клюб руский віднїс ся до неї, побачите з річи пос. Барвіньского (ми подаємо єї на иньшім місци). Річ ту обговорено на двох засїданях клюбових і она єсть результатом ухвали клюбу. Проґрама сама добра. Однакож іде о те, о скілько она буде примінена до потреб народу руского яко такого, котрий не мав доси відповідної опіки із сторони кождого правительства державного, котрому не подавано потрібних до розвою средств і котрий через те чує ся дуже упослїдженим. Пос. Барвіньский порушив всї важнїйші уступи з проґрамової річи правительства і заявив рішучо, що так як з одної сторони услівєм мирних відносин в краю єсть переведенє строгої рівноправности, так з другої сторони посли рускі не вдоволять ся словами проґрами а будуть вижидати фактів. Від того і буде зависїти становище послів руских ради державної до правительства.

З річий, виголошених нинї над проґрамою, дасть ся в части бодай поставити гороскоп, як поодинокі сторонництва думають відноситись до нового правительсва. Лївиця лїберальна буде вижидати; антисеміти піддержать змаганя правительства, коли оно більшу опіку розвине над дрібним промислом і селяньством, іменно коли схоче увести в житє проєкт закона о селяньских спілках. Словінцї независимі ждуть, як і Русини, справедливого виконуваня основних законів державних. Консерватисти годять ся в цїлости на проґраму. Поляки уважають проґраму идентичною зовсїм з своїми змаганями і піддержать єї майже безуслівно. Лиш Молодо-Чехи виступили з острою критикою проґрами, де нема реальної згадки о ческім праві державнім. Они полишать ся в опозициї.

Дня 25. жовтня наступить продовженє дебати. Завтра буде промовляти ще др. Кайцль в імени радикальнїйшого лївого крила Молодо-Чехів, Зачек з Морави і другі.

На нинїшнім засїданю внїс др. Кронаветер інтерпеляцию до правительства в справі наміреного видаленя кс. Стояловского з Австриї до Слитівварі і в справі конфіскати „Zeit“ за артикул д-ра Ів. Франка о галицких виборах.

Дрібні вісти.

Чернівцї, дня 26. жовтня 1895. р.

Про іменованє митрополита бук. православної архидиецезиї розписали ся в послїдних днях черновецкі часописи; декотрі казали навіть, що іменованє вже наступило, що однак ще доси не справдило ся, бо справдї іменованє настунить в недовгім часї. Ми до сего не потребуємо богато додавати, бо ми зараз по опорожненю архиєрейского престола висказали, якого голови треба православній церкві на Буковинї, коли она має сповнити свою задачу супроти всїх своїх вірних. Записуємо хиба ще з особливим вдоволенєм факт, що вже навіть орґан „Concordi-ї“, котрий промовляє від двох недїль, — замісць, як доси, проти наших „касервативних“ Русинів — в їх імени, признав в числї з 24-го с. м., що в бук. прав. архиепархії повинні конечно настати иньші порядки, як ті, що були в послїдних роках, значить за митрополита Моряря, для котрого за єго житя не мали досить слів похвали. Чи се „покаяніє“ щире, побачимо небавом, але нам здає ся, що „горбатого й могила не направить“, а то тим більше, що не названий, але досить докладно описаний кандидат тої ґазети і єї покровителїв, пожаданий їм головно задля того, що продовжав би румунїзацию Русинів з тою-ж завзятостию, що й єго попередник.

Promotio sub auspiciis imperatoris. Дня 24. с. м. відбула ся в авлї черновецкого унїверситету промоция sub auspiciis imperatoris Леонгарда Гохдорфа на доктора прав. Саля наповнила ся знатнїйшими особами. О год. ½ 1 приїхав краєвий президент ґр. Ґоес, витаний в дверях секретарем унїверситету і кандидатом, на першім поверсї деканом др. Гілєром, а на другім поверсї повитав президента ректор унїверситету промовою. Опісля мав кандидат виклад „про етичний характер права“, почім наступила промоция. Потім промовив президент ґр. Ґоес до д-ра Гохдорфа, піднїс єго пильність, заслужену надгороду цїсарсарску, поставив єго приміром для академичної молодїжи, котру остерігав перед вмішуванєм в пристрастну борбу житеву, до чого ще пізнїйше знайде ся досить нагоди. Вкінци вручив президент молодому докторови золотий перстень з брилянтом, на котрім красує ся підпис цїсаря. Др. Гохдорф подякував зворушений за ту ласкаву відзнаку, а потім внїс декан правничого факультету правительственний радник др Гілєр оклик на честь цїсаря, чим закінчило ся то для унїверситету і для академичної молодїжи памятне торжество.

Відзначенє. Новоіменований командант 59. бриґади в Чернівцях, полковник Альберт Маєр одержав лицарский хрест ордеру Леопольда.

Перенесеня. Директор черновецкої почти Ґвідо Лїр перенесений до Інсбруку, а на єго місце має бути іменований т. почтовий радник Пош з моравского Берна. — Судовий авскультант Вільгельм Баєр перенесений до Путилова, а авскультант Александер Вайсман з Путилова до Чернівцїв.

Преосьв. єпископ Куіловский, ослаблений значно на силах ще від посьвяченя церкви в Монастерисках, котрого особисто довершив, виїхав дня 19. с. м. на довший відпочинок до Ненадови над Сяном. Зі станїславівскої капітули поїхав разом з депутациєю на ювилейне торжество о. митрат Фациєвич.

Послом до ради державної з куриї більших посїлостий округу Станїславів-Богородчани-Товмач-Бучач вибрано 34 голосами на 35 голосуючих ґр. Войтїха Дїдушицкого

Загальні збори тов. „Руслан“ у Львові, що опікує ся бідною молодїжю рускої ґімназиї, відбудуь ся дня 1-го падолиста о 10 год. зраня в рускій ґімназиї.

Пращанє о. сов. Тороньского. Дня 20. с. м. пращали учителї рускої ґімназиї у Львові під проводом директора Едв. Харкевича і ученики тої-ж ґімназиї торжественно о. сов. Тороньского, бувшого катехита тої ґімназиї, а іменованого недавно радником галицкої краєвої ради шкільної. В промові піднїс директор Харкевич заслуги о. Тороньского для управи заведеня і просив о дальшу єго опіку для рускої ґімназиї. Пращанє учеників було дуже сердечне, а треба знати, що о. Тороньский нераз спомагав своїх учеників материяльно, щоби бідним селяньским дїтям помочи добити ся своєї цїли. В імени учителїв промавляв проф. др. Лучаківский і вручив о. Тороньскому гарно оправлене альбум з видом будинку рускої ґімназиї і з фотоґрафіями всїх учителїв.

З війскових кругів. Дотеперішний командант 41. п. п. полковник Михайло рицар Манойлович іменований командантом 94. бриґади п.— Полковник 41. п. п. Ромул Унчовский перенесений до 45. п. п. — Полковник 93. п. п. Йосиф Делєр іменований командантом 41. п. п. в Чернірцях.

Посольске справозданє здає сегодня о 5-ій годинї пополудни посол до ради державної др. Йосиф Ротт.

Кваліфікацийний іспит для бук. народних учителїв відбуде ся дня 23. падолиста о 8 год. зраня.

Нещасна пригода. Начальник львівскої филїї банку „Славія“ у Львові, Антін Чапек, скочив на закрутї улицї Зибликевича так нещасливо з платформи ваґочу електричного трамваю, що на місци погиб. Іменно з противної сторони надїхав другий ваґон електричного трамваю, та хоч єго ще в час задержано, дістав ся Чапек під віз і розбив собі голову. Нещастний полишив троє дїтий.

Ческу етноґрафічну виставу замкнено торжественно дня 23-го с. м. Участників було до кінця вистави 2.065.285.

Вистава історичних памятників в Києві. Після вістий київских часописий, комісия, котра займає ся заснованєм історичного і артистично-промислового музею въ Києві в 1896 роцї має приступити до закладин згаданого музею, рішила відкрити в тім самім часї виставу історичних памятників і артистичних предметів. Задля того запросила до участи різні стани і институциї полуднево-західного краю, а також поодинокі особи, котрі як личними заходами, так і присилкою відповідних предметів причинились би до успіху вистави. Запросини вже розіслано, а комісия вже й одержала від декого прихильну відповідь. Присланї предмети будуть до часу оконечного розміщеня переховуватись въ унїверситетї сьв. Володимира під охороною окремих людий з рамени комісиї.

Відчити о українськiй і российскій музицї державнедавно директор одного музичного кружка в Брукселї, Валянер. Перший відчит, посьвячений україньскій музицї, згромадив велике число слухачів.

Телєґрами „Буковини“.

Віденъ, 26. жовтня. При дальшій дебатї над правительственною проґрамою в радї державній заявив пос. Рус, що всї підстави новітного державного житя суть дїлом лїберальної партиї. Она буде строго уважати над веденєм рівноправности всїх горожан на підставі основних законів і буде рішучо заступати інтереси нїмецкого народу. Бесїдник виводить, що не партиї залежні від правительства, а кожде правительство, хоч би й непарляментарне, що найменьше від більшости. Партия бесїдника знайшла в коалїциї щирих льояльних приятелїв, але також елементи, з котрими злученє на завсїгди неможливе. *(Гучні оплески на лївицї).* Пос. Страньский сказав, що правительство мусить бути поступове, вільнодумне і справедливе і так само кермувати народами, бо инакше мусить розпасти ся. *(Оплески у Молодочехів.)* Слїдуючі бесїдники Мархет, Янда, Тавше і Функе вступали ся о охорону інтересів рільників і малих продуцентів. На тім перервано дискусию. — Правительство предложило проєкт закону о новобранцях на 1896. р. Слїдуюче засїданє в понедїлок.

Будапешт, 26 жовтня. В відповідь на інтерпеляцию послів заявив президент мінїстрів Банфі, що в Загребі лучили ся безперечно не-

простимі скандали, а виновників треба покарати. Правительство употребило лише законного впливу, і переберає також за всі королївскі промови на себе одвічальність. Ціла Хорватия обурена задля демонстраций, а також війско. (*Живі оплески на правиці, галасливі протести від опозиції*). Банфі похвалив тактовне і обачне поведене бана Кін-Гедерваріого і заявив, що дальші средства не потрібні. — Інтерпелюючі заявили, що незадоволені з відповіди. При поіменнім голосованю принято відповідь 174 голосами против 110 до відомости.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦИЇ.

—o—

Г. в Б-ті. Всякий чесний проєкт може бути користний, коли его мають виконати чесні руки. Тої запоруки при Вашім проєкті нема; тут завсігди лучший як найширший вплив всіх верств на вибори, ніж обмежуване виборчого права. Тому треба старати ся о як найбільший просьвітний розвій всіх верств. — **Дописувателеви зі Станїславівщини:** Хто переловив ваш лист і хто тим чванить ся, ми знаємо. Ті люди забувають, чим пахне перехоплюване чужих листів тай який о нечесний спосіб борби. Впрочім ті висновки, які они з листу собі поробили, зовсїм хибні. Тілько на сьміх себе виставляють, в чім перешкаджати їм не маємо ніякої причини. — **В. Н. знад Черемошу.** Питаєте, чому ми не відповідаємо на напасти і лайки румунїзаторско-русско-жидівскої трійцї ґазетярскої? На те наша відповідь: З пяницями та простаками суперечок не заводимо. Нїчо дивного, коли пяницї-румуґїзаторови привидить ся україньский король або коли першорядний туман назве кого дурнем, або коли жид, властитель всіх прикмет жидівских, чи сам чи при помочи злого переводчика перекрутить то, що стоїть виразно чорно на білім, що „учителї повинні вщіплювати в дїтий рускість, приналежність до великого руско-україньского (отже не московского) народу" — щоби в своїй підлоті закинути Русинам нельояльність. Боронитись против сего значило-б обиджати самого себе. Від напасти не пропасти а до дурного роду шкода ходу.

Видає і за редакцию відповідає Осип Маковей. З друкарні Г. Чоппа.